

HER YASAL HAK, HELAL DEĞİLDİR

“Helalleşmek, mahkemede dava kazanmaktan daha üstün olmalıydı; çünkü her yasal hak, helâl değildir ve olamaz. Aslolan, hakkın eda edilmesi olmalıdır; aslolan helalleşmek olmalıdır, helalleşmek olmalıydı.

Suruç ile Kobani'nin arasında çizgi çekmek, Birinci Dünya Savaşı galiplerinin yasal/kılıç hakkıdır belki; ama helâl değildir.

-Keza, iflas eden kardeşinizin haraç-mezat satışa çıkarılan evini satın almanız yasal hakkınız olabilir; ama helâl değildir.

-Oysa tarihin bu noktasında yasal haklardan feragat, kişisel çıkarlardan fedakârlık, kamu yararına gönüllü özveri, zekâ geriliği değilse beceriksizlik sayılır.

-İmar ruhsatı olan bir müteahhit, şehrin ufkuna tecavüz ederken yasal olarak suçsuzdur; ama yaptığı iş, helal değildir.

-Yeni ve çok daha ucuz bir enerji türünün pazara/piyasaya girmesini önlemek üzere üretim haklarını satın alıp sümen altı eden bir petrol şirketi de yasal olarak suçsuzdur; ama yaptığı iş, helal değildir.

-Keza raf ömrünü uzatmak için ekmeğin hamuruna kanserojen madde katan gıda üreticisi, formülü ambalajın üstünde yazdığı sürece suçsuzdur; ama helal değildir.

-Bir kalem darbesiyle atar ergenleri sokağa döken yazar, alevler afakı sardığında suç mahallinde değilse, olayları evinden izliyorsa, suçsuz sayılacaktır; ama helal değildir.

Şimdi buradan, şöyle bir öngöründe bulunuyorum: 21.yüzyılın en yaman toplumsal projesi; helâl olanı, yasal olanla örtüştürmek olsa gerektir.

Kadim değerlerle rabitası zedelenen özgürlüklerin, şerden yana bükülmelerini önlemenin yollarını bulmak zorundayız.

Yasaların tanıdığı haklardan insanlık veya Allah adına feragat etmenin garipsenmeyeceği bir yeni düzen, dünya yaratmak zorundayız.

Tarihin bize öğrettiği bir şey var: İster en mükemmel yönetim sistemini ister ekonomik kalkınmayı gerçekleştirmiş olsun; bir medeniyetin sevgi ve nefis terbiyesi dumura uğramış, manevi enerjisi tükenmişse, o medeniyeti ne Birleşmiş Milletlerin tüzüğü ne Helsinki beyannamesi ne AIHM mevzuatı ne de en üstün silâhlar kurtarabilir. “Galile etkisi” derler. Oligarşi hükümdar olduğunda, umuma hitap eden ve fakat “umumun zihniyetini” yansıtmayan sözlerin öfke uyandırması, husumet çekmesi, bastırılmaya çalışılması usuldendir.

Velâkin George Orwell, “Evrensel dolandırıcılığın hüküm sürdüğü zamanda gerçeği söylemek, devrimciliktir” demiştir.

Cemil Meriç de Bu Ülke’de şöyle demiştir: “Hakikati gören, başkaları farklı düşünüyorlar diye onu haykırmaktan çekiniyorsa hem budala hem de alçaktır.

Bir adamın ‘benden başka herkes aldanıyor’ demesi güçtür, şüphesiz; ama sahiden herkes yanılıyorsa, o ne yapsın?” (Alev ALATLI, 3 Aralık 2014, Kendisine verilen ödül töreninde yaptığı konuşmadan özet)